

10.10.2025

ASIA

Vaatus luonnonsuojelulain (9/2023) 126 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä

VIREILLEPANIJAT

[REDACTED]

VAATIMUKSET UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

[REDACTED] (vireillepanijat) vaativat 24.9.2025 päivätyssä vireillepanossaan, että Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kieltää Vantaan Energia Sähköverkot Oy:tä jatkamasta Maanmittauslaitoksen 27.5.2025 päivätyn tutkimuslupapäätöksen (MML 84948/03 04/2025) mukaisia 110 kilovoltin voimajohdon reitin tutkimusta koskevia toimenpiteitä Aviapoliksen sähköaseman ja Keimolan sähköaseman välille suunnitellulla voimajohtoreitillä sijaitsevalla kiinteistöllä 92-418-4-142. Vireillepanijoiden mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n edellä mainitun tutkimusluvan mukaiset toimenpiteet hävittävät ja heikentävät liito-oravan (*Pteromys volans*) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin vastaisesti.

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteessä IV (a) mainittu eläinlaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat suojeltuja aina, vaikka niitä ei olisi ennen maankäytön suunnittelua tunnistettu. Suomen lainsäädännössä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien suojelu on toimeenpantu luonnonsuojelulain 78 §:ssä, joka kieltää liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämisen. Kielto on voimassa kaikkialla ilman erikseen tehtäviä viranomaispäätöksiä. Kielto koskee kaikkia toimijoita ja kaikkea toimintaa, joka voi heikentää tai hävittää lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. (Jokinen 2012, Ympäristöministeriö 2005).

Lajin pitkäaikaisen selviämisen kannalta on tärkeää, että yksilöiden elinpiiriksi soveltuvat metsäalueet sekä niiden väliset kulkuyhteydet (latvusyhteydet) lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyvät. Suomen lajin uhanalaisuusluokituksen (2019) mukaan liito-orava on luokiteltu vaarantuneeksi lajiksi (VU). EU:n alueella liito-oravaa tavataan ainoastaan Suomessa ja Virossa. Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajina liito-orava tulee ottaa aina huomioon suunnittelussa ja toiminnassa, ilman erillistä viranomaispäätöstä.

Vireillepanijat omistavat osan kiinteistöstä (92-418-4-142), jonka läpi kulkevaksi suunniteltu 110 kV ilmajohtoreitti on yhdensuuntainen liito-oravan tärkeän yhteysreitillä kanssa. Vantaan kaupungin teettämien

Myyrmäki-Kivistö-Ylästö liito-oravaselvitysten (Ramboll Finland Oy 2016 ja 2019) mukaan kulkuyhteys on ehdottomasti säilytettävä. Suunniteltu ilmajohtoreitti tuhoaisi toteutuessaan yli 500 metriä edellä mainittua liito-oravan elintärkeää yhteysreittiä, kun myös naapurikiinteistöjen alueet huomioidaan tarkastelussa. Yhteysreitin puusto on alueen asutuksen vuoksi jo nykyisellään äärimmäisen kapea, paikoin vain joitakin kymmeniä metrejä kyseisellä yli 500 metrin matkalla. Tutkimusluvassa todetaan, että johtoreitillä johtoalueeksi tarvitaan lähtökohtaisesti 25 metrin levyinen johtoaukea, sekä tämän lisäksi molemmin puolin 10 metrin levyiset reunavyöhykkeet (25 m + 2 x 10 m), jolloin johtoalue tulisi olemaan ainakin 45 metriä leveä.

Vantaan kaupungin 26.5.2022 päivätyn Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelman mukaan: ”Aikaisempien tutkimusten ja radioseurannan havaintojen perusteella suomalaisen liito-oravan liitoluvun maksimiarvona voidaan käyttää lukua kolme, eli liidon maksimipituus on noin kolminkertainen suhteessa yhteyspuuston korkeuteen. Liitovälien tulisi mieluummin olla lyhyempiä kuin maksimietäisyys. Usein lähtökohtana on pidetty, että toimivan yhteyden puustossa ei milloinkaan saisi olla yli 50 metrin katkoja. Yhteyden toimivuuteen vaikuttavat myös maastonmuodot sekä mahdolliset aidat ja penkereet. Tärkeän yhteyden tulisi toimia molempiin suuntiin.”

Vireillepanijoiden mukaan johtoreitin kohdalla kiinteistöllä 92-418-4-142 sijaitsee liito-oravan pesäkäyttöön soveltuvia pönttöpuita, jotka tulisi tulkita lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan määritelmää on täsmennetty luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja koskevalla oppaalla (Ympäristöministeriö 2017) ja liito-oravaa koskevalla ympäristöministeriön erillisohjeistuksella (Ympäristöministeriö 2017).

Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja koskevan oppaan mukaan: ”Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ovat pesintään, päivän viettoon, levähtämiseen, suojautumiseen tai ravinnon varastointiin käytettävät puut, pöntöt tai rakennusten osat. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin sisältyvät suojaa antavat puut ja ruokailupuut siinä laajuudessa, että yksilö voi käyttää elinpiirinsä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja menestyksekkäästi. Yhdellä elinpiirillä on useita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Liito-oravien tulee pystyä liikkumaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä mahdollisten erillisten ruokailualueiden välillä.”

Tutkimuslupaan liittyvien maastomittausten ja keskilinjamerkinnän vuoksi kiinteistöllä 92-418-4-142 sijaitsevia puita joudutaan mahdollisesti kaatamaan ”niin leveältä, kuin se maastomittausten onnistumisen kannalta on tarpeellista”, jolloin koko yhteysreitit ja levähdyspaikkojen olemassaolo vaarantuu tai pahimmassa tapauksessa ne tuhoutuvat. Kiinteistöllä sijaitseva yhteysreitti on äärimmäisen tärkeä liito-oravan suojelulle, koska korvaavaa yhteysreittiä eri pesimäalueiden välillä ei ole lähialueella. Vireillepanijat

vaativat edellä mainituilla perusteilla, että ELY-keskus kieltää tutkimusluvan mukaiset Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n toimenpiteet siltä osin, kuin ne voivat vaarantaa liito-oravan tärkeän yhteysreitit ja levähdyspaikat kiinteistöllä 92-418-4-142. Vireillepanijoiden mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suunnitteleman johtoreitin toteutus ilmajohtona rikkoo perustavalla tavalla Vantaan kaupungin liito-oravan suojelusuunnitelmaa, luonnonsuojelulakia ja EU:n luontodirektiiviä. Vireillepanijat näin ollen vaativat toimenpidekiellon asettamista kiinteistölle 92-418-4-142.

Vireillepanijat ovat 9.10.2025 toimittaneet hakemuksensa täydennyksenä Vantaan kaupungin 7.10.2025 Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n Aviapolis - Keimola 110 kV voimajohtohankkeesta antaman lausunnon. Lausunnossa Vantaan kaupunki toteaa muun muassa, että Lapintien kohdalla voimajohto sijoittuisi liito-oravan kulkureitin suuntaisesti ja aiheuttaisi siten merkittävää haittaa kyseisen yhteyden säilymiselle.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hylkää [REDACTED] vaatimuksen luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määrääjassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Oikeudellinen arviointi

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämistä koskeva asia on tullut ELY-keskukseen vireille lain 128 §:n 1 momentin perusteella. Vireillepanijoiden mukaan Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kilovoltin voimajohtoreitin tutkimusta koskevat toimenpiteet vireillepanijoiden osin omistamalla kiinteistöllä 92-418-4-142 voivat aiheuttaa luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentissa kiellettyjä vaikutuksia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoille. Vireillepanijoiden mukaan kiinteistön 92-418-4-142 halki kulkee liito-oravan tärkeä ja säilytettäväksi määritetty kulkuyhteys. Lisäksi vireillepanijoiden mukaan kiinteistöllä 92-418-4-142 sijaitsee kaksi liito-oravan pesintään soveltuvaa pönttöpuuta. Vireillepanijat vaativat ELY-keskusta kieltämään voimajohtoreitin tutkimusta koskevat toimenpiteet kiinteistöllä 92-418-4-142 siltä osin, kuin ne voivat hävittää tai heikentää liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Liito-orava on luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentissa tarkoitettu Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävä eläinlaji, jonka yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ovat sen pesintään, päivän viettoon, levähtämiseen, suojautumiseen tai ravinnon varastointiin käytettävät puut, pöntöt tai rakennusten osat. Lisääntymis- tai levähdyspaikan hävittämis- ja heikentämiskiellon piiriin luetaan myös lisääntymis- tai levähdyspaikan välittömässä läheisyydessä olevat suojaa ja ravintoa tarjoavat puut sekä liito-oravan yhteyspuut lisääntymis- tai levähdyspaikalle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy on 8.8.2025 pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa Aviapolis – Keimola 110 kV voimajohtohankkeen sijoittumisesta sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamistarpeesta. ELY-keskus vastaanotti lausuntopyynnön liitteenä 27.6.2025 päivätyn Aviapolis – Keimola 110 kV voimajohtohanketta koskevan ympäristöselvityksen. Ympäristöselvityksessä tutkittiin muun muassa liito-oravan esiintymistä hankealueella ja sen läheisyydessä 8.4.2025 suoritetulla maastokatselmuksella. Selvityksen mukaan hankealueella tai sen läheisyydessä ei tehty liito-oravan papanahavaintoja. ELY-keskuksen 16.9.2025 antamassa lausunnossa todettiin muun muassa, että hankkeesta vastaavan tulisi varmistaa vaikutukset liito-oravan mahdollisiin kulkuyhteyksiin Vantaan kaupungilta ja tarvittaessa lieventää hankkeesta lajin liikkumiselle aiheutuvia estevaikutuksia.

Maanmittauslaitos on 27.5.2025 myöntänyt Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle tutkimuslupapäätöksen, joka mahdollistaa Aviapolis – Keimola 110 kV voimajohtohankkeen reittivaihtoehtojen tutkimista koskevat toimenpiteet muun muassa kiinteistöllä 92-418-4-142. Lupapäätöksen mukaan maastotutkimusten yhteydessä ei tehdä

toimenpiteitä, joiden jälkeen olosuhteita tutkimusalueella ei olisi mahdollista palauttaa ennalleen. Päätöksen mukaan tutkimusalueella tullaan kuitenkin puuttumaan maastoon johtoreitin keskilinjan merkitsemiseksi puukepein, jolloin voidaan tarvittaessa kaataa ja puhdistaa kasvillisuus niin leveänä, kuin se maastomittausten onnistumisen kannalta on tarpeellista. Lupapäätöksessä todetaan lisäksi, että maastotutkimuksia suorittavan tahon on otettava muun muassa luonnonsuojelulain asettamat rajoitukset huomioon maastotutkimuksia tehdessään.

Vireillepanijoiden mukaan tutkimuslupapäätöksen mukainen puiden kaataminen kiinteistöllä 92-418-4-142 voi vaarantaa kiinteistölle merkityn liito-oravan yhteysreitit, joka mahdollistaa lajin siirtymisen Lapinkylän pohjoispuolella sijaitsevalta ydinalueelta lajin länessä sijaitseville elinalueille. ELY-keskus katsoo tutkimuslupapäätökseen kirjatun perusteella, ettei tutkimusluvan mukaisilla toimenpiteillä kuitenkaan ole tarkoitus puuttua kiinteistön 92-418-4-142 puustoon muuten kuin vähäisellä tavalla, joka ei poista liito-oravan mahdollisuutta käyttää kiinteistöä lajin elinalueiden väliseen siirtymiseen jatkossakin. Kiinteistöllä sijaitsevan puuston osittainen poistaminen saattaa silti jossain määrin heikentää kulkuyhteyden toiminnallisuutta.

ELY-keskus toteaa, ettei kiinteistölle 92-418-4-142 merkitty liito-oravan yhteysreitti ole tosiasiallisesti liito-oravan ainoa kulkuyhteys Lapinkylän pohjoispuolella sijaitsevan ydinalueen ja lajin länessä sijaitsevien elinalueiden välillä. Kiinteistöllä 92-418-4-142 mahdollisesti kaadettavasta puustosta huolimatta lajilla säilyy Lapinkylän pohjoisosissa pääasiallisesti puustoinen yhteys edellä mainittujen elinalueiden välillä. Lisäksi yhteysreitissä ei ole kyse Lapinkylän pohjoispuolella sijaitsevan ydinalueen ainoasta toimivasta kulkuyhteydestä, sillä ydinalueen yhteys lajin etelässä sijaitseville elinalueille ja sitä kautta lajin laajempaan elinympäristöverkostoon säilyy entisellään. Kulkuyhteyden mahdollinen heikkeneminen kiinteistöllä 92-418-4-142 ei näin ollen hävitä tai heikennä lajin lähimpiä tunnistettuja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja Lapinkylän pohjoispuoleisella ydinalueella.

Vireillepanijoiden mukaan kiinteistöllä 92-418-4-142 sijaitsee myös kaksi liito-oravan pesintään soveltuvaa pönttöpuuta. Vireillepanijat eivät kuitenkaan ole osoittaneet, että pönttöpuut olisivat olleet lajin pesäkäytössä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n ympäristöselvityksen yhteydessä 8.4.2025 tehdyllä maastokäynnillä ei tehty liito-oravan papanahavaintoja kyseiseltä johtoreitiltä kuuluvalta alueelta. Liito-oravan pesintään soveltuvia pönttöpuita ei katsota lajin lisääntymis- tai levähdyspaikoiksi, jos laji ei todistettavasti ole koskaan käyttänyt niitä lisääntymiseen tai levähtämiseen, eivätkä ne sijaitse lajin tunnistetulla elinalueella. ELY-keskus näin ollen katsoo, ettei tutkimuslupapäätöksen

mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja kiinteistöllä 92-418-4-142.

Vireillepanijat eivät ole osoittaneet, että Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle myönnetyn tutkimuslupapäätöksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta kiinteistöllä 92-418-4-142 aiheutuisi luonnonsuojelulaissa kiellettyjä vaikutuksia liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikoille. ELY-keskus näin ollen hylkää vireillepanijoiden vaatimuksen sillä perusteella, ettei vireillepanon kohteena olevista toimenpiteistä aiheudu luonnon tuhoutumista tai luonnonarvojen heikentymistä, joka olisi luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten vastaista tai niitä laiminlyövää.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:

Tiedoksi

sähköpostitse:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy
Vantaan kaupunki

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ilpo Huolman. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/4269/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/4269/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 10.10.2025 12:11

Esittelijä Kaikkonen Anniina 10.10.2025 10:39

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihde 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15